

บทความทั่วไป

เทคนิคการสอดแทรกวัฒนธรรมในการสอนภาษา

ผ่าน บาลโพธิ์

คำว่า “วัฒนธรรม” กว้างขวางและครอบคลุมถึงพฤติกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ วัฒนธรรมเป็นบ่อเกิดของภาษาและภาษาก็สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรม องค์ประกอบของภาษาคำนวณวัฒนธรรมและสังคมจึงเข้ามาเกี่ยวข้องกับการสอนภาษาอย่างมากมาย Stern (1983 : 191) กล่าวว่า เราคงไม่สามารถสอนภาษาโดยไม่เกี่ยวข้องพาดพิงเรื่องวัฒนธรรมและสังคมได้ เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งชี้ทิศทางของภาษาและการเรียนรู้ภาษา Madsen และ Bowen (1987 : 193) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอนเรื่องวัฒนธรรมไว้ในทำนองเดียวกันว่า ในการสอนภาษานั้นเราต้องสอนทั้งเนื้อหาทางภาษา ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรม และความสามารถในการสื่อความ นอกจากนี้การสอนเรื่องวัฒนธรรมก็นับว่าสอดคล้องกับแนวการสอนภาษาในปัจจุบัน เพราะองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของแนวการสอนเพื่อสื่อความหมาย คือ องค์ประกอบค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมนั้นเอง ดังนั้น หากเรามุ่งสอนให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาที่เรียนในชีวิตจริงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เราจำเป็นต้องสอนเรื่องวัฒนธรรมและสังคมของเจ้าของภาษาคด้วย แต่อย่างไรก็ตามการสอนเรื่องวัฒนธรรม มิใช่เป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายเสมอไป เพราะการสอนอาจกระทบทั้งเวลาเรียนและทัศนคติของผู้เรียน และหากผู้สอนวางแผน

การสอนไม่รัดกุมเพียงพอการสอนเรื่องวัฒนธรรมและสังคมอาจไม่ได้ผลตามความมุ่งหมาย ดังนั้น บทความเรื่องนี้จึงขอเสนอแนะเทคนิคการสอดแทรกวัฒนธรรมในการสอนภาษาเพื่อช่วยให้การสอนองค์ประกอบที่สำคัญของภาษาชนิดนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เทคนิคการสอดแทรกความรู้ค่านิยมวัฒนธรรมและสังคมมีหลายรูปแบบ แต่ละแบบก็มีความยากง่ายต่างกัน เทคนิคที่น่าสนใจมีดังนี้

1. การอธิบายเพิ่มเติม เทคนิคนี้แพร่หลายและมีผู้นิยมใช้เป็นจำนวนมากเนื่องจากประหยัดเวลาและสะดวก แต่การที่จะใช้วิธีนี้อย่างถูกต้องและได้ผล ผู้สอนต้องรอบรู้ ต้องศึกษาค้นคว้าความรู้เรื่องวัฒนธรรมและสังคมที่ต้องการสอน การศึกษาอาจใช้วิธีสอบถามจากผู้รู้ จากหนังสือ ภาพยนตร์ หรือจากสื่ออื่น ๆ ตามความจำเป็น คำอธิบายควรกะทัดรัด ได้ใจความ และผู้สอนควรอธิบายด้วยลีลาที่น่าสนใจ นอกจากนี้การใช้ภาพยนตร์หรือสื่ออื่นประกอบจะช่วยให้การอธิบายน่าสนใจยิ่งขึ้น เช่นเมื่อกล่าวถึงวันขอบคุณพระเจ้า (Thanksgiving Day) ผู้สอนอาจใช้ภาพยนตร์หรือภาพนิ่งประกอบการอธิบาย

2. การเล่าประสบการณ์ โดยทั่วไปผู้เรียนมักชอบฟังเรื่องราวต่างๆ ที่ผู้สอนเล่าให้ฟังอยู่แล้ว และเมื่อสิ่งที่เล่าเป็นประสบการณ์ของผู้สอนก็ยิ่งจะทำให้การ

เล่าน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้บรรยายภาคการเล่ายังแตกต่างไปจากการบรรยายที่ผู้เรียนพบอยู่เป็นประจำ ลักษณะการบรรยายทั่วไปเป็นทางการและเป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องจดจำทำให้การเรียนการสอนน่าเบื่อ แต่ลักษณะการเล่าเป็นกันเองและเป็นการสื่อสารเฉพาะระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ดังนั้นการเล่าจึงช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจและยังอาจช่วยให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย แต่ผู้สอนต้องควบคุมการเล่าให้การเล่าตรงจุดและกระชับ การเล่าที่ไร้จุดหมายแน่นอนไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน และยังทำให้เสียเวลาการสอนเนื้อหาอื่นของบทเรียน เทคนิคที่อาจช่วยให้การเล่าน่าสนใจยิ่งขึ้นก็คือ ผู้สอนอาจใช้สื่อภาพหรือเสียงประกอบ แต่ผู้สอนควรระมัดระวังมิให้การเล่าเป็นไปในลักษณะโอ้อวดเพราะอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย และผู้สอนควรหลีกเลี่ยงการเล่าหรือการแสดงความคิดเห็นที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของวัฒนธรรม เช่นเมื่อผู้สอนพบเห็นการแสดงออกหรือการกระทำของเจ้าของวัฒนธรรมและไม่ชอบสิ่งเหล่านี้ ผู้สอนไม่ควรนำสิ่งที่พบนั้นมาเล่าในลักษณะรังเกียจเหยียดหยัน หรือหมิ่น ทั้งนี้เพราะคนต่างชาติต่างวัฒนธรรมอาจมีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกัน Allen และ Valette (1977 : 246) ให้ข้อคิดที่น่าสนใจไว้ว่า ในการสอนเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมนั้น ผู้สอนต้องชี้ให้ผู้เรียนทราบว่าคนต่างวัฒนธรรมมีการตอบสนองต่อความจำเป็นต่าง ๆ ของชีวิตแตกต่างกัน เช่นแนววิถีปฏิบัติของชาวอเมริกัน ก็มีใช้จะเป็นวิถีที่ใช้ได้เพียงวิธีเดียว และก็ไม่ใช่วิธีที่ดีที่สุดที่ใคร ๆ จะต้องทำตาม แต่เป็นเพียงวิธีที่ได้ผลดีที่สุดในกลุ่มชาวอเมริกันเท่านั้น วิธีอื่นก็อาจเหมาะสมกับคนกลุ่มอื่น

3. การไขว่คว้าหรือเหตุการณ์ ชาว เหตุการณ์ตลอดจนรายการทางวิทยุหรือโทรทัศน์ อาจนำมาใช้ในการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมได้ วิธี

การคือผู้สอนต้องหยิบยกประเด็นที่ต้องการสอนมาพูดคุยกับผู้เรียน และชี้ให้เห็นความคล้ายคลึงหรือความแตกต่าง ระหว่างวัฒนธรรมของเรากับเจ้าของภาษา ตัวอย่างที่เห็นได้ง่ายๆ ได้แก่ การเรียกชื่อในภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ เช่นจากเรื่อง “ฟังก์จอมแก่น” ในตอนแรกๆ ฟังก์จะเรียกผู้อุปการะว่า “เฮนรี” เหมือนในบทพูดภาษาอังกฤษ แต่ต่อมาก็ได้เปลี่ยนให้เรียกว่า “ลุงเฮนรี” เพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย หรือจากภาพยนตร์เรื่อง “อัศวินคอมพิวเตอร์” ก็มีการเปลี่ยนให้ตัวละครของเรื่องเรียกรถของเขาจาก “แก” เป็น “คุณ” “นาย” หรือ “เพื่อน”

4. การเชิญวิทยากร การเชิญวิทยากรอาจยุ่งยากกว่าสามวิธีแรกที่กล่าวถึงไปแล้ว แต่เป็นวิธีที่ให้ผลดีเพราะการมีบุคคลที่สามเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนนั้น โดยทั่วไปได้รับความสนใจจากผู้เรียนอยู่แล้ว และส่วนใหญ่ผู้เรียนจะมีความตั้งใจเรียนมากขึ้น วิทยากรที่กล่าวถึงนี้อาจเป็นวิทยากรในชุมชน หรือในสถานศึกษาของผู้สอนเองก็ได้ สิ่งสำคัญคือ วิทยากรจะต้องเป็นผู้ที่สามารถให้ความกระจ่างในเรื่องที่เป็นประเด็นสำคัญของวัฒนธรรมและสังคมที่ต้องการให้ผู้เรียนทราบ ดังนั้นการเชิญวิทยากรต้องทำอย่างรอบคอบ ต้องบอกจุดมุ่งหมายของการเชิญให้ชัดเจน ควรชี้ประเด็นหลักให้วิทยากรทราบตั้งแต่ต้นว่าจะต้องทำอะไร เช่นจะให้บรรยายหรือจะให้สาธิตการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และต้องกำหนดเวลาให้แน่นอน เพราะเวลาจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตและวิธีการบรรยายหรือสาธิตของวิทยากร ข้อควรระวังอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเชิญวิทยากรที่เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมและสังคมก็คือ หากเป็นวิทยากรที่เกี่ยวกับเรื่องศาสนาแล้ว ผู้สอนต้องเตรียมผู้เรียนให้ทราบจุดมุ่งหมายของการเชิญวิทยากรเพื่อที่ผู้เรียนจะได้ปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และไม่ควรเปิดโอกาสให้มีการโฆษณาชวนเชื่อเกี่ยวกับลัทธิ

ศาสนา เพราะอาจก่อให้เกิดการต่อต้านจากผู้เรียนและผู้บริหารของสถานศึกษาได้

5. การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์และบันทึกเสียง การสัมภาษณ์ก็เป็นเทคนิคที่อาจนำมาใช้ในการสอดแทรกวัฒนธรรมได้เช่นกัน ข้อดีของเทคนิคนี้เมื่อเทียบกับการเชิญวิทยากรก็คือ ผู้สอนสามารถควบคุมเนื้อหาและเวลาได้แน่นอน เพราะสามารถตัดต่อเนื้อหาการสัมภาษณ์ให้ตรงประเด็นและพอเหมาะกับเวลา ทั้งนี้เนื่องจากกระหว่างการสัมภาษณ์หากผู้สัมภาษณ์พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์พูดไม่ตรงประเด็นก็อาจซักถามนำให้การตอบตรงประเด็นได้ เทคนิคนี้ยังอาจดีกว่าเทคนิคการบรรยายอีกด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการที่ผู้เรียนได้รับความรู้จากผู้รู้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตรงนั้นย่อมดีกว่าการ ฟังผู้สอนเอง แต่อย่างไรก็ตามการเตรียมการสัมภาษณ์ต้องรัดกุมจึงจะได้ข้อมูลที่ตรงประเด็น ผู้สอนควรติดต่อกับผู้ให้สัมภาษณ์ให้เรียบร้อย การนัดหมายอาจใช้วิธีโทรศัพท์ จดหมาย หรือการพบกับผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง ผู้สอนควรเตรียมคำถามที่ต้องการถามไว้ก่อนล่วงหน้า การบันทึกการสัมภาษณ์อาจใช้วิธีจดบันทึก การใช้เทปบันทึกเสียง หรือหากเป็นไปได้ก็อาจใช้เทปโทรทัศน์ก็ได้

6. การแจกเอกสารประกอบ เทคนิคการสอดแทรกความรู้ทางภาษาด้านวัฒนธรรมและสังคมอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การแจกเอกสารประกอบ เทคนิคนี้ง่ายและสะดวก เพราะผู้สอนสามารถควบคุมได้ทั้งเนื้อหาที่ต้องการสอนและเวลา ผู้เรียนจะได้รับเนื้อหาสาระต่างๆ อย่างครบถ้วน แต่การผลิตเอกสารประกอบต้องใช้งบประมาณและความวิริยะอุตสาหะของผู้สอน นับตั้งแต่การหาข้อมูลไปจนถึงการพิมพ์การผลิตเอกสารประกอบการสอนนี้อาจเป็นแผ่นปลิว หรืออาจทำเป็นเล่ม เช่น ใช้กระดาษโรเนียวยาวพับครึ่งแล้วเย็บเป็นเล่มเล็กๆ หน้าปกอาจใช้กระดาษสีก็ได้ หากมีหลาย

หน้าควรมีสารบัญ หัวข้อเรื่อง และอาจมีภาพประกอบด้วย ในปัจจุบันการถ่ายเอกสารมีความก้าวหน้ามาก การทำภาพประกอบจึงทำได้โดยไม่ยุ่งยากแต่ประการใด ผู้ที่ผลิตเอกสารนี้อาจเป็นผู้สอนเอง หรืออาจทำร่วมกันกับผู้สอนคนอื่นๆ ในภาควิชาเดียวกัน หรืออาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วย เอกสารที่ผลิตขึ้นอาจแจกให้เป็นของผู้เรียน หรืออาจให้ผู้เรียนยืมใช้ในชั่วโมงที่สอนก็ได้

7. การจัดป้ายนิเทศ ขั้นตอนในการใช้ป้ายนิเทศเริ่มด้วยการศึกษาบทเรียน ระบุประเด็นที่ต้องการสอน เตรียมเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและสังคม หาภาพประกอบเขียนคำบรรยายและติดภาพตามที่ออกแบบไว้ จะเห็นได้ว่าการใช้ป้ายนิเทศง่าย แต่เทคนิคนี้ก็ให้ผลดีในการสอน ผู้สอนควรใช้ป้ายนิเทศเป็นการนำเข้าสู่เรื่องและผู้สอนต้องการอธิบาย หรือจะใช้ข้อมูลบนป้ายนิเทศเป็นเนื้อหาด้านวัฒนธรรมและสังคมที่ต้องการสอนเลยก็ได้ ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ นับตั้งแต่การหาภาพ และการจัด การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนจะช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนมากขึ้น รูปที่จะนำมาใช้อาจได้มาจากแหล่งต่างๆ เช่น จากห้องสมุด อาจใช้การยืมหรือการถ่ายเอกสาร หรือผู้สอนอาจได้จากภาพที่สะสมไว้ หรืออาจได้จากผู้เรียน หลังการใช้ควรเก็บภาพต่างๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น ภาพบุคคล อาชีพ งานอดิเรก กีฬา การพักผ่อน ตลอดจนสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ

8. การจัดนิทรรศการ เทคนิคอีกประการหนึ่งในการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมของเจ้าของภาษาได้แก่ การจัดนิทรรศการขนาดเล็กในห้องเรียนหรือห้องสมุด การจัดนี้อาจทำได้สองวิธีคือ ผู้สอนดำเนินการเองทั้งหมด หรืออาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและการที่มีส่วนร่วมย่อมทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมที่ต้องสอดแทรกไปด้วย แต่หาก

ผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมดก็ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของนิทรรศการให้ผู้เรียนทราบและควรชี้แนะสิ่งที่ควรสนใจหลังการดูนิทรรศการ ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนรายงานด้วยปากเปล่าหรืออาจให้มีการพูดคุยเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของนิทรรศการ การสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมด้วยวิธีนี้จะช่วยเปลี่ยนบรรยากาศจากการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับเป็นฝ่ายแสดงออกมากขึ้น

9. การให้ผู้เรียนทำรายงาน หากเกรงว่าการสอดแทรกความรู้ด้านวัฒนธรรมและสังคมทั้งที่กล่าวมาแล้วจะทำให้เสียเวลาเรียนตามปกติมากเกินไป ผู้สอนอาจกำหนดหัวข้อเรื่องให้ผู้เรียนทำรายงานส่ง ผู้สอนควรแนะนำแหล่งข้อมูลหรือจัดเตรียมข้อมูลจำนวนหนึ่งไว้ในห้องสมุดแล้วให้ผู้เรียนไปศึกษา ผู้สอนควรเลือกผลงานที่ดีและให้ผู้ทำรายงานเสนอข้อมูลในช่วงที่ผู้สอนกำหนดไว้ การทำเช่นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานและอาจก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา ข้อควรระวังก็คือ หากเป็นงานกลุ่มจำนวนของสมาชิกกลุ่มไม่ควรมากเกินไปเพราะถ้ามีสมาชิกมากสมาชิกบางคนอาจไม่ช่วยทำงานเต็มที่

10. การใช้สื่อต่างๆ เทคนิคนี้ถ้าใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม จะเป็นเทคนิคที่เร้าใจและให้ผลดี สื่อต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ ใสไลด์ แผ่นใส ภาพยนตร์ และเทปเสียง สื่อเหล่านี้อาจได้จากการยืมจากแหล่งต่างๆ เช่นที่ British Council ที่ AUA ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และแหล่งอื่น ๆ หรือผู้สอนอาจผลิตสื่อขึ้นเอง สิ่งสำคัญก็คือ ต้องตั้งเป้าหมายของการใช้สื่อให้แน่ชัดว่าจะให้ผู้เรียนทำอะไร จะเน้นตอนใดหรือจะให้ผู้เรียนอภิปรายตอนใด

11. การแสดง การแสดงละคร หรือการสวมบทบาท (role playing) เป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการสอดแทรกการสอนวัฒนธรรมและสังคม แต่

ถ้าเลือกใช้วิธีนี้ผู้สอนควรเตรียมงานล่วงหน้าเป็นอย่างดี หัวข้อ วัฒนธรรมและสังคมที่เหมาะสมกับการแสดงมีมากมายเช่นเรื่องเกี่ยวกับ folk dance หรือ folk songs ชีวิตประจำวัน หรือกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ สิ่งสำคัญของกิจกรรมการแสดงควรอยู่ที่การรับรู้วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของเจ้าของภาษามากกว่าความสามารถในการแสดง ก่อนการแสดงผู้สอนควรอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจุดมุ่งหมายสำคัญนี้เสมอ นอกจากการแสดงจะก่อให้เกิดความสนุกสนานในหมู่ผู้เรียนแล้วก็ยิ่งจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการแสดงออกได้เป็นอย่างดี จุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาก็เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะใช้ภาษาได้พอเหมาะกับระดับของการศึกษา

12. เกม การเล่นเกมเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถสอดแทรกความรู้เรื่องวัฒนธรรมและสังคมที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา เกมที่ดีจะทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนร่วมกิจกรรมและรู้สึกว่าคุณเองมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม (Hollowell and Davis, 1977:3) และการเล่นเกมยังก่อให้เกิดความสนุกสนานจึงนับเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน แต่ผู้สอนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนว่า จะให้ผู้เรียนเล่นเพื่ออะไร แล้วจึงเลือกเกมที่เหมาะสมกัน เกมบางอย่างหาได้ในหนังสือเกมการสอนภาษา แต่หากผู้สอนรู้จักคิดแปลงเสริม หรือใช้จินตนาการสร้างขึ้นมาใหม่ ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

13. การสาธิต เนื่องจากวัฒนธรรมครอบคลุมกิจกรรมส่วนใหญ่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงมีกิจกรรมจำนวนมากไม่น้อยที่สามารถแสดงหรือสาธิตให้ดูได้ เช่น การประดิษฐ์ การทำข้าวของเครื่องใช้ การทำอาหาร ตลอดจนการสาธิตเกี่ยวกับเรื่องมารยาท ผู้สาธิตอาจเป็นวิทยากรที่ได้รับเชิญ หรืออาจเป็นผู้สอน หรือผู้เรียนที่มีความสามารถ ข้อควรคำนึงที่สำคัญในการใช้การ

สารัตถ์คือ ผู้สอนต้องควบคุมมิให้ชั่วโมงที่มีการสาธิตเกินเวลาล้ำเข้าไปในชั่วโมงของวิชาต่อไปเพราะอาจทำให้ผู้สอนวิชาต่อไปสอนไม่ครบถ้วนดังที่ได้เตรียมการไว้

14. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาทางภาษา วิธีนี้ได้แก่ การพยายามจัดกิจกรรมการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องวัฒนธรรม เช่น อาจให้ย่อเรื่องมารยาทในการทักทาย หรือเล่าเรื่องกิจกรรมในวัน Easter หรืออาจให้ดูภาพยนตร์ หรือโทรทัศน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมหรือประเพณีที่มีอยู่ในบทเรียน แล้วให้สรุปเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ สื่อที่อาจนำมาใช้เป็นสิ่งเราได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เทปเสียง โปสเตอร์ และภาพวาด

15. การศึกษาออกสถานที่ วิธีนี้อาจใช้เวลามากกว่าวิธีอื่น ๆ แต่หากจัดรายการให้ดีจะได้ประโยชน์มาก เพราะในเรื่องการเรียนแล้ว การศึกษาออกสถานที่เป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์และการเรียนรู้ได้มากกว่าการฟังคำอธิบายของผู้สอน การใช้กิจกรรมนี้ผู้สอนต้องเตรียมการในระยะยาวเพราะต้องปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษาด้วย ส่วนการจะพาผู้เรียนไปทัศนศึกษาเรื่องใดและที่ใดนั้น ย่อมเป็นไปตามเนื้อหาในบทเรียน สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้สอนต้องแจ้งให้ผู้เรียนทราบว่าจะไปศึกษาอะไร และกลับมาแล้วจะต้องทำกิจกรรมใด เช่น กิจกรรมนำผู้เรียนไปชมการแสดงด้านศิลปวัฒนธรรมที่ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ผู้สอนต้องบอกวัตถุประสงค์ และบอกสิ่งที่ผู้เรียนต้องให้ความสนใจ บอกกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติขณะชมการแสดง เช่น การจดบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ หรือการจดเฉพาะสาระสำคัญเพื่อนำไปประกอบรายงานหรือการอภิปรายในห้องเรียนต่อไป

16. การเข้าค่าย มีงานวิจัยในประเทศเป็นจำนวนมากที่แสดงให้เห็นว่าการสอนเรื่องวัฒนธรรมโดยการอยู่ค่ายพักแรมให้ผลดีมาก ค่ายนี้อาจเรียกว่า “ค่ายภาษาอังกฤษ” ก็ได้แต่การจัดกิจกรรมต้องพยายามเน้นเนื้อหาออกไปในด้านการใช้ภาษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและประเพณีของเจ้าของภาษา อาจเริ่มตั้งแต่การทักทาย การแนะนำ การพูดคุย การลา การแสดงออกด้านความรู้สึกหรือความคิด การแต่งกาย และกิจกรรมที่เหมาะสมอื่น ๆ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า มีเทคนิคหลายอย่างในการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม แต่ละเทคนิคมีการเตรียมการต่างกัน และย่อมให้ผลแตกต่างกันไปด้วย ในการเลือกเทคนิค ผู้สอนควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการสอน ความเหมาะสม ความประหยัด ทั้งด้านเวลาและงบประมาณ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นไม่ควรรบกวนห้องเรียนข้างเคียง และไม่ควรถกกระทกกระทอนการเรียนวิชาอื่น และที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ ควรสอนให้ผู้เรียนทราบว่าเนื้อหาทางวัฒนธรรมและสังคมที่พบในบทเรียนอาจไม่ใช่ทั้งหมด หรือส่วนใหญ่ของวัฒนธรรมและสังคมตามความเป็นจริง เราไม่ควรรับสรุปจากประสบการณ์และข้อมูลที่พบเพียงเล็กน้อย เพราะอาจทำให้การสรุปของเราผิดพลาดได้ง่าย (Allen and Valette, 1977 : 246 และ Robinson, 1985 : 71) นอกจากนี้ผู้สอนควรตระหนักอยู่เสมอว่าในการสอนเรื่องวัฒนธรรมและสังคมของเจ้าของภาษานั้น เรามิได้มุ่งสั่งสอนอบรมให้ผู้เรียนยอมรับเอาวัฒนธรรมนั้นมาปฏิบัติ เราเพียงสอนเพื่อให้เข้าใจและทราบว่าชนชาติอื่นมีแนวประพฤติปฏิบัติอย่างไรเพื่อที่จะสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- Allen, Edward David and Rebecca M. Valette. *Classroom Techniques : Foreign Languages and English as a Second Language*. New York : Harcourt Brace Jevanovich, 1977.
- Hollowell, John and Kenneth Davis. "Why Play Games?" in *Inventing and Playing Games in the English Classroom*. Edited by Kenneth Davis and John Hollowell. Urbana, Illinois : National Council of Teachers of English, 1977.
- Madsen, Harold S. and J. Donald Bowen. *Adaptation in Language Teaching*. Rowley, Massachusetts : Newbury House Publishers, 1978.
- Robinson, Gail L. Nemetz. *Crosscultural Understand*. New York : Pergamon Institute of English, 1985.
- Stern, H.H. *Fundamental Concepts of Language Teaching*. Oxford : Oxford University Press, 1983.